

Cinsel İstismar ve Ensest Bağlamında “Atlı Karınca” Filminin Doküman Analizi

Document Analysis of the Film "Atlı Karınca" in the Context of Sexual Abuse and Incest

✉ Muhammed Yıldızcı¹, ✉ Eyup Zorlu¹

¹Bartın Üniversitesi, Bartın

ÖZ

Ensest, bireyin yasalarca evlenmeleri yasak olan aile üyeleri veya yakın akrabaları tarafından cinsel istismara maruz bırakılması durumu olarak tanımlanmaktadır. Toplumun, aile dinamiklerinin ve çocukların psikolojik ve bedensel sağlığının korunabilmesi için cinsel istismar ile ensest olgusunun ne olduğunun bilinmesi gerekmektedir ve bu bilgiler ışığında toplumsal düzeyde farkındalık kazandırılmasına gerek duyulmaktadır. Bu çalışmada toplum içerisinde karşı karşıya kalınan ve çoğu zaman da gizlenen cinsel istismar ve ensest olgusunun ne olduğu, hangi durumların risk faktörü olduğu ve sonuçlarının neler olduğu ‘Atlı Karınca’ filmi temel alınarak incelenmiştir. Bu çalışma nitel araştırma desenlerinden doküman analizine dayalı bir araştırmadır. Çalışmada orijinallik, inandırıcılık ve temsil edilebilirlik ölçütlerini sağlayan “Atlı Karınca” filminin sahneleri ve filmin izlenmesi sırasında araştırmacı tarafından alınan yazılı alan notlarını içeren verilerden faydalanılmıştır. Bu çalışmada ilgili alanyazın temelinde Atlı Karınca filmindeki sahnelerin, çocuklara yönelik ensest/çocuk cinsel istismarı kavramlarının bulgularını ve sonuçlarını ortaya koyarak somut bir şekilde örneklendirdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: Ensest, cinsel istismar, Atlı Karınca filmi, film analizi

ABSTRACT

Incest is defined as a situation in which an individual is subjected to sexual abuse by family members or close relatives who are prohibited by law from marrying. To safeguard the mental and physical health of society and the family, including children, it is important to have an understanding of sexual abuse and incest, and to subsequently promote awareness at the societal level. In this academic study, the concept of sexual abuse and incest, frequently encountered and concealed within society, is explored with reference to the film "Atlı Karınca". The study delves into the definition and characteristics of these phenomena, identifies the contributing risk factors, and analyzes the ensuing outcomes. This study is a research based on document analysis, one of the qualitative research designs. In the research, scenes from the film "Atlı Karınca", which met the criteria of originality, credibility and representation, and data including written field notes taken by the researcher while watching the film were used. In this study, based on the relevant academic literature, it was concluded that the scenes in the film "Atlı Karınca" concretely exemplify and explain the findings and results regarding the concept of incest.

Keywords: Incest, sexual abuse, Atlı Karınca film, movie analysis

Giriş

Toplumsal yaşam içerisinde bireylerin çocuk yetiştirme tarzları kültürden kültüre farklılık gösterdiği gibi çocuğa ve çocukluk dönemine yönelik tanımlarda da ortak bir tanımın olmadığı göze çarpmaktadır. Yapısında kültürel bir tarafı barındırmasından dolayı da çocuk olgusuna ilişkin tek ve genel geçer bir tanım yapmak pek de mümkün görülmemektedir (Öktem 2012). Çocukluk kavramının uzun bir süre boyunca henüz yetişkinliğe adım atmamış, kendi başına kararlar almakta güçlük yaşayan gelişimsel bir geçiş dönemi olarak görülmektedir. Bu bakış açısıyla çocukluk evresinin geçici bir dönem olduğu, eksik bir durum olarak görüldüğü ve sonuç olarak bağımsız bir kavram olmaktan çıkan nitelik olarak yetersiz bir sistemin ortaya çıkmasına neden olduğu belirtilmiştir (Allison 2001). Birleşmiş Milletler tarafından 1989 yılında ortaya koyulan Çocuk Haklarına Dair Sözleşmeye göre erken yaşta reşit olma durumu dışında on sekiz yaşına erişinceye kadar her birey çocuk olarak tanımlanmaktadır (UNICEF 2004). Birleşmiş Milletler tarafından yapılan bu tanımın yanında farklı “çocuk”-“çocukluk” tanımları da söz konusudur. Karadoğan (2019)’a göre çocuk, henüz fiziksel, psikolojik ve sosyal boyutlarda tam anlamıyla gelişim ve olgunlaşma sürecini tamamlamamış bireydir. Bir diğer tanımda çocukluk, bireyin yetişkinliğe hazırlanmasında kritik rol oynayan, yoğun bakım, korunma ve eğitim gereksinimlerinin ön planda olduğu,

gelecekteki yetişkinlik döneminin temelini oluşturan önemli bir gelişim aşamasıdır (Çöpoğlu 2018). Bu tanımlar incelendiğinde çocuğun toplum içerisindeki yerinin ne kadar önemli olduğu ve çocuğun yararının her koşulda gözetilmesinin öncelikli görev ve sorumlulardan biri olduğu göze çarpmaktadır. Bağlı (2003) çocukluk olgusu ile ilgili yapılan tanımlamalardan yola çıkarak çocukluk döneminin yetişkinlik döneminden farklı birçok özelliğe sahip olduğunu ve çocuklara yönelik gösterilecek davranış ve tepkilerin yetişkin bireylerden farklı olması gerektiğini belirtir. Çocuk, sahip olduğu özgün özellikleri nedeniyle, korunma ve savunma ihtiyacı en yüksek olan gruptur. Beslenme ve barınma gibi fiziksel gereksinimlerin ötesinde, psikolojik ve sosyal ihtiyaçları nedeniyle de bakım verenlerine derin bir bağımlılık göstermektedir (Hoşoğlu 2009, Taş 2017). Bundan dolayı çocuğun yararının gözetilmesi amacıyla son yıllarda birçok ülkede gerçekleştirildiği gibi ülkemizde de çocukların korunmasına yönelik yasal ve uluslararası düzenlemeler yapılmıştır (Ayrıl 2010). Bu düzenlemeler çocukların aile, çevre veya içinde yaşadığı toplumda karşılaşabileceği ihmal ve istismar durumlarını ortadan kaldırmayı hedeflemektedir. Bilindiği üzere çocuk ihmal ve istismarı çok eski dönemlerden beri varlığını devam ettiren bir olgu olarak kabul edilse de toplum nezdinde ele alınışı çok yeni bir durumdur. Toplum tarafından gündeme yeni gelen ve bir o kadar da etkisi geçmişe dayanan bu tür durumlarda en fazla zarar gören ve yine en fazla görmezden gelinerek ihmal edilen kesim çocuklardır. Çocuklar kendilerini savunabilme ve koruyabilme noktasında yetersiz olmalarından dolayı ihmal ve istismara en çok maruz kalan grup olmaktadır (Taş 2017, Aktu ve Dilekmen 2019).

Çocuk ihmal ve istismarı, anne, baba, bakım veren veya yetişkin bir birey tarafından çocuğa yöneltilen, toplumsal ve ahlaki kurallarla uyumsuz ya da zarar verici olarak adlandırılan, çocuğun normal gelişimini engellemeye veya kısıtlamaya yönelik eylem ve eylemsizliklerin tümüdür. İhmal ve istismar durumlarını birbirinden farklı yapan en önemli noktalardan birisi istismarın aktif bir şekilde gerçekleşirken, ihmalin ise pasif olarak ortaya çıkmasıdır (Kaplan 1996, Taner ve Gökler 2004). Bu eylem ya da eylemsizliklere maruz kalan çocuklar, kısa ve uzun dönemde duygusal, sosyal ve davranışsal olarak kalıcı hasarlar yaşayabilirler (Lundahl ve ark. 2006, Easton ve Ark. 2017, Van der Kolk 2017, Güneş-Aslan 2020). Dünya Sağlık Örgütü (World Health Organization/WHO) tarafından yapılan milletlerarası araştırmalara göre 2 ile 4 yaş arası her 4 çocuktan 3'ü bakım verenleri tarafından düzenli aralıklarla da fiziksel veya psikolojik şiddete ve cezaya maruz bırakılmaktadır. Ayrıca 0 ile 17 yaş arasında her 5 kadından ve 13 erkekte 1'i çocukken cinsel istismara maruz bırakıldığını bildirmektedir (WHO 2022). Bu tanımlamalar ve araştırmalar kapsamında çocuğun gelişimini olumsuz etkileyen kötü muameleler fiziksel istismar (WHO 2022), duygusal istismar (Şahin 2006), ihmal (Paavilainen ve Tarkka 2003, Turhan ve ark. 2006) ve cinsel istismar şeklinde sınıflandırılabilir (WHO 2022).

Çocuk cinsel istismarı uzun dönemler boyunca toplum tarafından bilinen ancak sessiz kalan bir konudur. Son yıllarda çocuğa gösterilen değer ve ilginin artmasıyla birlikte çocuk cinsel istismarı ile ilgili çalışmaların önü açılarak daha fazla araştırma yapılmaktadır. Araştırmaların artmasıyla birlikte çocuğa yönelik istismar ile ilgili tanımlamalar da artmıştır (Ovayolu ve ark. 2007). Ancak doğru bir tanımlama yapılmaması durumu cinsel istismarın kanıtlanması ve tespit edilmesinde hata yapılmasına neden olabilir. Cinsel istismar olgusu suçlunun cinsel uyarı ve doyum için çocuktan en az 6 yaş büyük çocuk tarafından reşit olmayan bir kişiye yönelik cinsel eylemin gerçekleşmesi olarak tanımlanmıştır. Cinsel eylemler pornografi, teşhircilik, genital bölgeye dokunma ve ırza geçme gibi çok geniş bir etkiye sahip hasar verici davranışların tümünü kapsamaktadır. Cinsel istismar tanısı koymak için mutlaka şiddet içermesi gerekmemektedir ve çocuğun rızasının olup olmadığına bakılmamaktadır (Bulut 2007, Ovayolu 2007, İşeri 2008, Kaytez ve ark. 2018). Mastürbasyon ve penetratif davranışlar, araştırmalara göre en yaygın cinsel istismar şekli olarak karşımıza çıkmaktadır (Kara ve ark. 2004, Bulut 2020).

Cinsel istismar mağdurlarının istismar şekilleri cinsiyetler arasında farklılıklar göstermektedir. Yapılan araştırmalara göre okşama, genital bölgeye dokunma, vajinal veya anal ilişki gibi cinsel istismar türlerine erkeklere oranla kız çocuklarının üç kat daha fazla maruz kaldığı görülmektedir. Mastürbasyon, oral veya anal ilişki gibi cinsel ilişki türlerinin ise kız çocuklarına oranla erkek çocuklarında daha fazla olduğu görülmektedir (Stoltenborgh ve ark. 2011, Finkelhor ve ark. 2014). Finkelhor'a (1994) göre cinsel istismar mağdurlarının çoğu kız çocuklarıdır. Ancak erkek çocuklarının cinsel istismarı açığa vurması kız çocuklarına göre daha az oranda olabilmektedir (Finkelhor 1994, Martin ve Silverstone 2013). Cinsel istismarın kim tarafından uygulandığına bakıldığında ise %77 aile, %11 akrabalar, %5 çocuğun bakımıyla ilgisi olmayan kişiler, %2 ise çocuğa bakım veren diğer kişiler tarafından uygulandığı görülmektedir. Failerin yaşları genellikle 20 ile 40 arasında değişmektedir. Cinsel istismar vakalarında failerin büyük çoğunluğunu erkekler oluşturmakta, kadınlar ise nadir durumlarda sayısal olarak ön plana çıkmaktadır (Kara ve ark. 2004). Cinsel istismar mağdurlarının cinsiyeti erkek veya kız fark etmeksizin suçluların çoğunluğu erkektir. Cinsel istismar mağdurları failerinin kim olduklarını çoğunlukla bilmektedir. İstismarcıların birçoğu çocukluğunda cinsel istismar mağduru ya da aile içi şiddete maruz kalmış kişilerdir. Cinsel istismarın sık gerçekleştiği ailelerde genel olarak boşanmanın yaşanması, alkol, şiddet ve madde kullanılması, eşler arası cinsel ilişkide sorunların yaşanması ve baskıcı anne baba modeli gibi özellikler

bulunmaktadır. Ayrıca bu aileler çoğunlukta düşük eğitim seviyesine ve sosyoekonomik düzeye sahip olmaktadır (Tardif ve ark. 2005, Pérez ve ark. 2013).

Cinsel istismarın kanıtlanması diğer istismar türlerine göre zordur. Fiziksel muayene, cinsel istismarın tespitinde en yaygın kullanılan yöntemlerden birisidir. Bu yöntem tek başına tanı koymada belirleyici role sahiptir. Cinsel istismar vakasında herhangi bir fiziksel temas bulgusuna rastlanılmadığı durumlarda istismarın tespit edilmesi ve kanıtlanması çok güçtür. Böyle durumlarda en önemli kanıt ise cinsel istismar mağdurunun vereceği ifadedir. Bu durum için de çocuğun olayla ilgili yaşananları anlayabilmesi ve açıklayabilmesi gerekmektedir. Çocuğun yaşı göz önünde bulundurulduğunda her zaman böyle bir bilinç düzeyine sahip olup olmadığını bilmek pek de mümkün olmamaktadır. Bu durumda cinsel istismar olayını aydınlatmak daha da zorlaşmaktadır (Yılmaz 2009, McElvaney ve ark. 2015). Çocuğun yaşadığı olayı anlatması ve anlatılanlara inanılmaması daha büyük sorun doğurmaktadır. Çocuğa inanılmaması durumunda çocukta acizlik, çaresizlik ve anksiyete gibi duygu durum bozukluklarında artış görülmektedir ve bu bozukluklar ciddi boyutlara ulaşabilmektedir. Bu duruma yönelik önleme çalışmalarında görev alacak olan aile, psikolog, sosyal çalışmacı, polis ve hâkim gibi ilgililerin hassas davranması gerekmektedir. Çocukla ilgilenen kişilerin çocuğa koşulsuz güven ve kendisine inanıldığının duygusunu hissettirmesi oldukça önemlidir (Akdoğan 2005, Taş 2017).

Çocuğa yönelik yapılan cinsel istismarlar arasında en fazla etkiye sahip olan ve iz bırakan aile üyeleri tarafından yapılanıdır. Çocuğun gelişimsel ve duygusal bütünlüğüne zarar veren ve en yaygın istismar türlerinden biri olarak kabul edilen ensest (İbiloğlu ve ark. 2018); evlenmeleri hukuksal ve ahlaki açıdan yasaklanmış akraba bağlarına sahip olan iki kişinin cinsel olarak bir ilişki içerisinde bulunması durumu olarak tanımlanmaktadır (Ekşi 1999, Akdoğan 2005, Akduman ve ark. 2005, Ovayolu ve ark. 2007). Ensest, ebeveyn rolünü üstlenen kişiyle (anne babadan biriyle, yakın akrabayla veya üvey baba gibi) gerçekleşebilmektedir (Johnson 2008). Aynı zamanda çocuğun en güvende hissettiği ortam olan ailede ve en yakınları tarafından gerçekleştirildiği için çocuk suçluluk duygusu içerisinde ensest failine hem güven duymakta hem de tehlike kaynağı olarak görmektedir (Şahin ve Taşar 2012, Soner ve Aykut 2017). Ensest toplum tarafından ayıp karşılanmasından ve çoğunlukla en yakın akraba tarafından gerçekleşmesinden dolayı gizli tutulabilmektedir (Akduman ve ark. 2005, Dokgöz ve Kar 2017). Ensest mağduru çocuklar, aile üyelerinin vereceği tepkilerden korktukları için ayrıca kendisine inanılmayacağı ve güvenilmeyeceği düşüncesinden dolayı istismarı gizleyebilmektedirler. Çocuklar, istismarı bastırma aşamasında aile baskısı ve kendi içsel süreçleri nedeniyle yaşanan durumu açıklamaktan sıklıkla vazgeçme eğilimi göstermektedir (Topçu 2009, Nasiroğlu 2014). Ayrıca ensest ilişkide fail tarafından yapılan tehditlerden dolayı mağdur yaşananları anlatmakta tereddüt etmektedir. Mağdur genellikle fail tarafından kendi veya sevdiklerinin öldürmekle tehdit edilmesi (Soner ve Aykut 2017) durumu ile karşı karşıya kalmaktadır.

Enseste yol açabilecek risk faktörleri genel olarak alkol bağımlılığı bir babanın varlığı (Erkoç 2023), annenin geç saatlere kadar çalışması ve çocuklara babanın bakması (Polat 2006, Gürhan 2015, Lum ve ark. 2015), evden uzakta ve sağlık durumu kötü bir anne, çocuklarda hızlıca gelişen fiziksel gelişimler (Erkoç 2023), ebeveynlerde görülen cinsel iktidarsızlık, kız çocuğu olarak babadan ayrı yaşama (Taş 2017), çocuk ile aynı odanın ve yatağın paylaşılması, aile fertlerinde psikolojik bozukluklarının bulunması, küçük yaşta (6-8) bir kız çocuğun olması ve daha öncesinde aile içerisinde yaşanan ensest olayının varlığı (Ovayolu ve ark. 2007, Öztürk ve Demirdağ 2011, Lum ve ark. 2015) şeklinde sıralanabilir.

Ensest olgusunun yaşandığı ailelerde ensest faili babalar ataerkil bir anlayışa ve otoriter bir kişiliğe sahiptirler. Bu tarz babaların evliliklerinde eşleriyle ilişkileri yolunda gitmemektedir. Ayrıca eşiyile düzensiz ya da erken biten cinsel ilişkileri ve belli aralıklarla devam eden aile içi çatışmaları bulunmaktadır. Bu ailelerdeki anneler, babanın tam tersi olacak şekilde daha pasif, bağımlı ve çekinik yapıda olabilmektedirler (Davies ve Jones 2013, Kardam ve Bademci 2013) Ensestin görüldüğü ailelerde genellikle annelerin ekonomik ya da başka türlü konularda babaya bağlı durumda olma olasılığı yüksektir. Ancak aksinin de olduğunu ortaya koyan çalışmalar vardır (Polat 2006, Yılmaz ve Eryılmaz 2016). Yine literatürde anneyi eğitim seviyesi düşük, yetersiz ve babaya ekonomik olarak ihtiyaç duyan birisi olarak gösteren araştırmaların çoğunun nesnel sonuçlara dayanmadığını belirterek karşı çıkan Groff (1987) dışarıdan sağlıklı görülebilen ailelerde de ensestin yaşanabileceğini ifade etmiştir. Ayrıca 26 ensest faili babanın eşleri ile yapılan bir çalışmada diğer araştırmaların aksine annelerin kişilik özelliklerinin normal kabul edilebilecek bir seviyede olduğu, depresif belirtileri göstermedikleri ve birçoğunun ekonomik özgürlüklerini elde ettikleri tespit etmiştir (Alpaslan 2014).

Risk oluşturabilecek faktörlerin dışında enseste yol açabilecek birçok farklı bireysel ve çevresel etmen de olabilmektedir. Ancak bu risk faktörlerinin bir ailede olması ensest durumunun yaşanacağını garanti etmemektedir. Bu nedenle inceleme yapılırken çok dikkatli olunmalı, çocuk üzerindeki etkiler iyi analiz edilmeli ve aile etiketlenmemelidir (Taş 2017). Ensestin çocuk üzerindeki etkileri; çocuğun istismarcıyla olan ilişkisine, şiddetin kullanımına, fiziksel zararın boyutuna, çocuğun iş birliğine, yaşına ve gelişim basamağına göre

değişmektedir. Yaşanılan durum karşısında ailenin verdiği tepki de önemli rol oynamaktadır. Ensest karşısında çocuğun hayatında depresyon, hiperaktivite bozukluğu, enürezis, enkoprezis ve korku gibi olumsuz davranış bozuklukları görülebilmektedir (Elliot ve Peterson 1993). Bu doğrultuda yapılan çalışmalar incelendiğinde ensest mağduru bireylerde güvensizlik, korku ve endişe duygularının arttığı ifade edilmektedir. Ayrıca çocuklarda ensest sonucunda uyku bozuklukları yaşanmakta, dikkat eksiklikleri görülmekte, ders başarısı düşmekte ve okuldan uzaklaşabilmektedirler. Buna ek olarak becerilerde gerileme, idrar-dışkı kaçırma, baş-karın ağrıları, parmak emme ve tırnak yeme vb. davranış bozuklukları da görülebilmektedir (Gültekin ve ark. 2006, Topçu 2009). Çevresiyle olan sosyal ilişkileri bozulmakta ve diğer kişilerle kurdukları ilişkileri kötüleşmektedir. İstismar sonucunda kendilerini suçlu veya ihanete uğramış hissetmektedirler. Bu olumsuz etkiye sahip davranışların dışında fobi, tik, depresyon ve korku gibi psikolojik problemlerin görülme sıklığı artabilmektedir. Ayrıca çocuklar yaşadıkları istismar sonucu ortaya çıkan durumlarla başa çıkmakta güçlük yaşamaktadır. Özellikle en güvendiklerinden dolayı yaşadıkları ensest olaylarında karşı tarafa olan güven duygusunda azalma görüldüğü için kimseden yardım almak istemeyip kendi içlerinde yaşadıkları için psikolojik olarak çöküntüleri daha çok derinleşmektedir. Uzun yıllar süren ve tekrarlayan ensest vakalarında çocuk, istismar karşısında güçsüz ve sıkışmış halde kalmaktadır. Çoğu çocuk ise bu durum karşısında kendisini suçlamakta ve kötü olduğunu düşünmektedir (Şahin ve Taşar 2012, Soner ve Aykut 2017).

Ensest mağduru çocuklar, yaşadıkları istismar durumunu açıklamada güçlük yaşamakta ve bu durumun ortaya çıkmasından korkmaktadır. Ancak dikkatli bakıldığında çocuğun davranışlarındaki bazı değişikliklerden ensest fark edilebilmektedir. Bu davranışlar, çocuğun kendisini kötü ve iğrenç olarak görmesi, yaşadığı istismar durumundan dolayı kendini ayıplaması, yoğun bir suçluluk duygusu içerisinde olması, kendisine ve vücuduna karşı yoğun bir nefret duygusu beslemesi ve ailesini ve ona gösterilen sevgiyi kaybedeceğini düşünmesi şeklinde sıralanabilir (Kemerli 2000, Yiğit 2005). Bu davranışlar karşısında çocuklar suçlanmamalı aksine desteklenmelidir. Ensestin tespit edilmesinde ve tespit edildikten sonra çocuk ve ailesiyle birlikte çalışırken ailenin işlevleri ve bütünlüğü bozulmadan bireyleri kendi sistemleri içerisinde doğru bir şekilde incelemek önemlidir. Ayrıca sonraki süreçte yapılacak çalışmalarda çocuk ve ailesi için destek sistemleri gözden geçirilerek güçlendirilmeli ve aile sisteminin tekrar inşası için yapılacak çalışmalara öncelik verilmelidir (Taş 2017). Ancak çocukları koruyup onlara sahip çıkabilecek ve haklarını savunabilecek kurumlar yok denecek kadar azdır. Bu durum karşısında ensest mağduru çocuklar ensest olayı sonrasında kendilerini koruyacak güç bulamadıkları için yaşadıkları istismarı gizli tutma eğilimi göstermektedir. Bu durum ile ilgili yargıya taşınan birkaç olayda, ensest failleri delil yetersizliğinden suçsuz bulunmuştur. Yargıdan gelen bu sonuçla birlikte çocuk ensest faili ile tekrar aynı çatı altına girmek durumunda kalmaktadır. Diğer bir durumda ise sanık ceza aldığı anda herhangi bir yaptırım uygulanmadan, izleme kararı verilmeden ya da terapiye yönlendirilmeden cezaevinden çıktıktan sonra tekrar mağdur çocuk ile aynı koşullar altında yaşamını devam ettirmektedir (Yiğit 2005).

Ensestin saklanması ve ulusal kayıtların yetersiz olmasından dolayı ensestle ilgili sayısal verilere ulaşmak güçleşmektedir. Ülkemizde ulusal temsiliyeti olan "Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması 2009" cinsel istismar konusunda ilk istatistiksel bilgi olarak karşımıza çıkmaktadır. Araştırma verilerine göre 15 yaşından önce cinsel istismara maruz kalan kadınların oranı %7'dir. Saldırıcıyı gerçekleştiren şahısların %30'u ise yakın akrabadır. Yakınlık derecesi incelendiğinde saldırganların %2,4'ü baba, %1,7'si erkek kardeş/ağabey ve %0,6'sının ise üvey baba olduğu görülmektedir (Jansed ve ark. 2009). Tüm bu bilgiler göstermektedir ki özellikle aile içi istismar vakalarında mağdur olan çocukların duygusal, psikolojik ve fiziksel iyilik hallerinin korunması ve desteklenmesi büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, toplumda farkındalık oluşturulması, koruyucu önlemlerin alınması ve bu tür vakaların önlenmesi için etkili politikaların geliştirilmesi gerekmektedir.

Bireyleri birçok noktadan geliştiren ve başta psikoloji alanına yarar sağlayan filmler, bireyi ve toplumu etkileyen farklı alanlarda da kullanılarak insanların bu alanlarda kendilerini geliştirmelerine katkıda bulunmaktadır (Berk 2009). İzleyicilerde duygusal tepkiler uyandıran ve empati gelişimine yardımcı olan filmler, farkındalık oluşturmada güçlü bir araç olarak kullanılmaktadır (Kağnıcı 2015). Ayrıca, olayların görsel olarak sunulması, filmlerin sunduğu önemli bir avantajdır. Geniş kitlelere erişim imkânı sağlayan filmlerin insan üzerindeki etkisi tartışmasızdır (Atasoy 2013). Bireyi ve toplumu etkileyen olayların film vasıtasıyla sunulması bireylerin bilgi ve keşfetme alanlarını görsel ve işitsel olarak deneyimleme ve harekete geçirme fırsatı sunmaktadır (Koch ve Dollarhide 2000). Son yıllarda, çeşitli kavram ve olguların somutlaştırılması amacıyla filmler, videolar ve belgeseller gibi görsel araçların yoğun bir şekilde kullanıldığı gözlemlenmektedir (Morsünbül 2015, Boyacı ve İlhan 2016, Aktu 2018, Yam 2021, Mert ve Arslantaş 2022). Ulusal alanyazında filmler üzerinden çocuk istismarı ve ihmali ile ilgili kavramların derinlemesine incelendiği çeşitli çalışma örnekleri de bulunmaktadır (Aktu ve Dilekmen 2019, Uzun Çiçek ve ark. 2021, Gezen 2023, Türk 2023). Ancak, ensest ve cinsel istismar kavramları üzerinden filmlerin analiz edildiği çalışmalara rastlanmamıştır. Ensest ve cinsel istismar gibi hassas konulara yönelik çalışmalar yapılması, farkındalık yaratarak bireylerin duygusal, psikolojik ve fiziksel iyilik hallerini

desteklemenin yanı sıra, bu sorunların çözümü ve önlenmesine yönelik bilgi üretimi açısından kritik bir önem taşımaktadır. Bu bağlamda çocuğa yönelik cinsel istismar ve ensest üzerine alanyazında var olan bilgi havuzuna katkıda bulunmak ve bu alanda çalışma yürüten araştırmacılara farklı bir bakış açısı kazandırmak amacıyla, 'Atlı Karınca' isimli film analiz edilerek çocuklara yönelik ensest/çocuk cinsel istismarı kavramları somutlaştırılmaya çalışılmıştır.

Yöntem

Bu araştırma, "Atlı Karınca" filmini çocuklara yönelik ensest/çocuk cinsel istismarı kavramları çerçevesinde analiz etmeyi amaçlayan betimsel bir çalışmadır. Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Doküman analizinde, belgeler ve kayıtlar incelenerek veri elde edilmektedir. Belli bir amaç doğrultusunda kaynakları bulma, okuma, değerlendirme ve not tutarak kayıt altına alma vb. işlemleri kapsamaktadır (Karasar 2005, Büyüköztürk ve ark. 2017). Kısaca doküman analizi basılı ve elektronik (bilgisayar tabanlı) materyalleri incelemek ve değerlendirmek için başvurulabilecek sistemli bir yoldur (Bowen 2009). Yukarıda belirtilen nedenler doğrultusunda, bu çalışmada doküman analizi yöntemi uygulanarak "Atlı Karınca" filmindeki çeşitli sahneler çocuklara yönelik ensest/çocuk cinsel istismarı bağlamında analiz edilerek somutlaştırılmaya çalışılmıştır.

İşlem

Bu çalışmada, çocuklara yönelik ensest/çocuk cinsel istismarı kavramlarının film analizi yöntemiyle incelenip somutlaştırılması ve örneklerle desteklenmesi amaçlanmaktadır. "Atlı karınca" isimli film analiz edilirken doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Doküman analizi yönteminde, süreç şu beş aşamada gerçekleştirilmektedir: 1) dokümana erişim sağlama, 2) dokümanın orijinalliğinden emin olma, 3) dokümanın içeriğini anlama, 4) dokümanın detaylı incelemesi ve analizi, 5) verilerin uygun şekilde kullanımı (Forster 1994). Analiz sürecinde bu aşamalar bir yönerge olarak takip edilmiştir. Bu doğrultuda çalışmanın amacına ulaşmak için öncelikle "Atlı karınca" isimli filme ulaşılmıştır. Daha sonra film, cinsel istismar ve ensest kavramları açısından uygunluğunun değerlendirilmesi amacıyla ön izlemeye tabi tutulmuştur. Yapılan ön izleme sonucunda, filmin konusu, aile üyeleri arasındaki etkileşim ve aile içindeki güç dengesizliklerinin, ensest ve cinsel istismar belirtilerini taşıdığı sonucuna ulaşılmıştır. Son olarak "Atlı Karınca" filminin özgünlük, inandırıcılık ve temsil edilebilirlik ölçütlerini (Yıldırım ve Şimşek 2016) karşıladığı gözlemlenmiş ve alanyazındaki çalışmalar incelenerek analiz aşamasına geçilmiştir. Analiz aşamasında ise filmde cinsel istismar ve ensest ile ilgili temel kavramları görsel olarak temsil edebilecek nitelikteki sahneler belirlenerek, bu sahnelerin analizi yapılmış ve elde edilen bulgular alanyazınla ilişkilendirilmiştir. Analiz sonucunda elde edilen veriler bulgular bölümünde örneklendirilip somutlaştırılarak sunulmuş ve bu sonuçlar, literatürdeki diğer araştırmaların bulguları ile karşılaştırılarak tartışılmıştır. Bu araştırma, etik kurul izni gerektiren bir araştırma niteliği taşımadığından, etik kurul izin belgesinin alınmasına gerek duyulmamaktadır.

Araştırmada Kullanılan Veriler

Araştırmada İlksen Başarır'ın yönetmenliğini yaptığı, ulusal dalda birçok ödül alan, 2010 yılında yapımı gerçekleşmiş dram türündeki Atlı Karınca filmi incelenmektedir. Filmde geçen diyaloglar ile araştırmacı tarafından film izlenirken tutulan yazılı özel notlar araştırmada veri olarak kullanılmıştır (Bowen 2009). Atlı Karınca filminin künyesi Tablo 1'de gösterilmektedir.

Tablo 1: Atlı Karınca filminin künyesi	
Yönetmen	İlksen Başarır
Senarist	Mert Fırat
Tür	Dram
Oyuncular	Mert Fırat, Nergis Öztürk, Sema Çeyrekbaşı
Yapım Yılı	2010
Süre	93 dakika
Ödül	Antalya Golden Orange Film Festivali 2010 (En iyi senaryo, Behlül dal jüri özel ve en iyi film), İstanbul International Film Festivali 2011 (En iyi özgün müzik, radikal halk ödülü) Turkish Film Critics Association (SIYAD) Awards 2011 (En iyi kadın ve umut veren sanatçı).

Kaynak: IMDB 2010

Verilerin analizi

Çocuklara yönelik ensest/çocuk cinsel istismarı kavramlarını açıklamak ve somutlaştırmak amacıyla, "Atlı Karınca" filmindeki sahnelerden elde edilen veriler, içerik analizi yöntemiyle derinlemesine analiz edilmiştir. İçerik analizi, bilgi ve iletişim araçlarının (filmler, fotoğraflar, reklamlar vb.) içeriğini incelemeye yönelik nitel bir yöntemdir. Bu yöntemi uygulamak için öncelikle analiz edilecek materyal kümesi seçilmekte ve ardından içeriğin belirli yönlerini sistematik olarak kaydetmek üzere bir kodlama sistemi oluşturulmaktadır. Bu sistem çerçevesinde, belirli kelimeler veya temaların ne sıklıkta ortaya çıktığı kaydedilmektedir. Bu sistemde, belirli kelimelerin veya temaların ne sıklıkta ortaya çıktığı kaydedilir. Elde edilen bulgular, düzenli bir şekilde kaydedildikten sonra belirlenen kuramsal çerçeve doğrultusunda, çeşitli kategoriler altında sistematik bir şekilde gruplandırılarak (Yıldırım ve Şimşek 2016) grafikler veya tablolar aracılığıyla görselleştirilir ve derinlemesine analiz edilir (Alanka 2024). Bu bağlamda, mevcut araştırma çerçevesinde analiz edilen çocuklara yönelik ensest/çocuk cinsel istismarı kavramlarına örnek teşkil eden sahneler, bu davranışların belirtileri dikkate alınarak kategorize edilmiş ve değerlendirilmiştir.

Bulgular

Atlı Karınca filmi, başrolünü Mert Fırat, Nergis Öztürk ve Zeynep Oral'ın üstlendiği İlksen Başarı'ın yönetmenliğini yaptığı ve ulusal dalda birçok ödül alan, 2010 yılı yapımı Türk kökenini yansıtan dram filmidir. İlksen Başarı filmde "İnsanlar yaptıklarınızı unuttur, hissettirdiklerinizi asla" temasını işlemektedir. Film günümüzde çokça şahit olunan ancak bir o kadar da sessiz kalınan ensest kavramını konu edinmektedir. Atlı Karınca filmi toplumun sessiz kaldığı ensest olgusuna sessiz kalmamakta ve aile içerisinde geçen ensest sorununu bankacı bir anne ve şair olmaya çalışan bir babanın evlerine sıkışmış olan zayıf ilişkilerinde gün yüzüne çıkarmaktadır. Filmde yer alan karakterler incelendiğinde Erdem şiir yazmayı çok seven ve oğluna Edip ismini vererek şiire olan sevgisini belli eden ayrıca komşularından gelen yemeği çocuklarına yedirmeyi tercih etmeyecek kadar titiz ve otoriter olan bir baba figürüdür. Sevil, sessizlik ve sakinlikle huzur arayan aile olabilmek için uyum sağlamak zorunda kalan hatta çoğu zaman susmayı tercih eden sevgi dolu, vefakâr ve iş hayatında başarılı bir annedir. Aileye daha sonra katılan büyükanne ise felçli ve konuşamamaktadır. Aile içerisinde gerçekleşen bütün olayları gören ve bilen büyükannenin ensest karşısında toplumun genel yaklaşımını yansıttığı düşünülmektedir. Ayrıca film, Erdem, Sevil ve büyükannenin dışında evin büyük çocuğu Edip'in ve küçük kız kardeşi Sevgi'nin istismar sonucu yaşadıkları problemleri yapısında barındırmaktadır. Filmin öne çıkan ve analiz edilen sahnelerin temaları Tablo 2'de ayrıntılı olarak listelenmiştir.

Tablo 2: Filmde analizi yapılan sahneler	
Sahnelerin Temaları	Sahnelerin Gösterim Zamanları
Erdem'in takıntılı davranışları	1.06', 2.30', 6.49', 7.34', 18.51'
Erdem ve Sevil'in cinsel yaşantıları	6.01', 21.13'
Sevil'in ailedeki rolü	2.10', 14.00', 24.05', 35.35'
Edip'in istismar sonucu davranışları	4.30', 5.15', 5.41', 10.12', 12.20', 1.13.43'
Edip'in Erdem'e olan öfkesi	15.35', 18.10'
Kapanmayan banyo kapısı	21.26', 22.09'
Sevgi'nin sorumluluklarının artması	37.10', 38.00'
Sevgi'nin istismar sonucu davranışları	41.00', 41.50', 43.18', 43.27', 47.49', 49.40', 55.37', 57.00', 1.01.31', 1.09.41', 1.16.01', 1.15.40', 1.20.21'
Sevgi'nin Erdem'e olan davranışları	46.00', 49.40', 50.46', 55.37'
Sevil'in istismarı fark etmesi	48.14', 52.30', 56.00', 1.04.22'
Sevil'in istismara şahit olduktan sonraki tepkileri	58.39', 1.00.44'
Sevil'in istismar sonrası Erdem'e olan davranışları	1.00.21', 1.06.40', 1.24.51'
Sevil ve Sevgi'nin yüzleşmesi	1.07.23'

Filmde yer alan aile yapısı incelendiğinde özellikle baba karakteri olan Erdem'in bazı davranışları (aile bireylerinin çevre ile iletişim kurmasını istememesi, Sevil'in işinde yükselmesine verdiği olumsuz tepki, takıntılı davranışları (1.06', 2.30', 6.49', 7.34', 18.51') ve sert tavırlarıyla Sevil üzerinde otorite kurmak istemesi) ataerkil yapıda gösterilse de genel olarak eşi ile yaşadığı küçük tartışmalar dışında büyük tartışmalar, otorite figürü olma veya şiddet davranışları içeren sahneler filmde yer almamaktadır. Ayrıca filmdeki anne ve baba karakterinin cinsel yaşantısında herhangi bir sapma ya da problem görülmemektedir (6.01', 21.13').

Filmdeki anne karakteri incelendiğinde, Sevil ekonomik özgürlüğünü eline almış sorumluluklarını yerine getiren ve çocuklarına değer veren başarılı bir annedir. Ancak aile içerisinde huzurun devam edebilmesi için baba figürüne karşı alttan alan rolündedir (2.10', 35.35'). İş hayatındaki yoğunlukların artmasıyla birlikte evden

uzaklaşan Sevil olaylardan da bihaberdir (14.00', 24.05'). Bu bilgiler ışığında düşünüldüğünde film, aile içi tartışmaların olduğu, çiftler arasında cinsel ilişkide problemlerin yaşandığı ve annenin ekonomik olarak babaya bağlı olduğu ifade edilen araştırmaların aksine sosyo-ekonomik seviyesi ve eğitim seviyesi yüksek ailelerde de ensest vakasının yaşanabileceğini ortaya koymaktadır (Polat 2006, Yılmaz ve Eryılmaz 2016).

Filmde yer alan diğer bir karakter ise evin büyük çocuğu Edip'tir. Filmde daha çok gizli bir şekilde işlenen ensest olgusunun ilk olarak Erdem ve Edip arasında geçtiği görülmektedir. Edip yaşadığı istismardan dolayı içine kapanık ve tedirgin haldedir (4.30', 5.41', 10.12'). Edip geceleri uyuyamamaktadır. Aynı durumu kardeşi Sevgi'nin de yaşamasından korktuğu için geceleri Sevgi'nin odasına gidip orada uyumaya çalışmaktadır (12.20'). Erdem, Edip'in yaşadıklarını anlatmaması için ona tahtadan bir at hediye etmiştir. Edip o ata kendisi de dahil hiç kimseyi bindirmemektedir (5.15'). Daha sonrasında büyük annelerinin felç geçirmesinden dolayı İstanbul'a taşınırken Edip tahtadan atı kırmaktadır (15.35'). İstanbul'a yolculuk ederken Edip aracı süren babasının gözlerini kapatarak kaza yapmasına neden olmak istemektedir lakin başarılı olamamaktadır (18.10'). Daha sonrasında Edip yatılı okula giderek yaşanan bu olaylardan uzun bir süre uzaklaşmıştır.

Edip babasına yoğun öfke duyguları beslemekte hatta babası araba sürerken gözlerini kapatarak kaza yapmasını sağlamaya çalışmaktadır. Ayrıca babasının hediye olarak aldığı atlı karıncayı kırarak da bu öfkesini yansıttığı düşünülmektedir. Bunun yanında filmde Edip çok fazla iletişim kurmamakta, eve geldiğinde babasının tepkilerinin nasıl olacağını bilmediği için korku ve kaygı duyguları yaşamakta, filmin sonunda ise Edip karakterinin zararlı madde alışkanlığı (kız kardeşi ile sigara içme sahnesi (1.13.43')) olduğu göze çarpmaktadır.

Filmde ensest olayının çok açık bir şekilde görüldüğü ve izleyiciye düşündürüldüğü sahneler Erdem ve Sevgi'nin sahneleridir. Sevgi karakteri filmde içe kapanık, iletişimi zayıf, kendini ifade etmekten çekinen biri olarak canlandırılmaktadır. Ayrıca Sevgi küçük olmasına rağmen annesi çalıştığı için evdeki pek çok sorumluluğu yüklenmiş ve felçli büyükannesine bakan, geçen sürede de eğitimine devam eden Erdem ve Sevil'in kızıdır (37.10', 38.00').

Filmin bir diğer ayrıntısı ise 'hiç kapanmayan banyo kapısı'dır (21.26', 22.09'). İstismar sahnesi filmde gösterilmese de Erdem'in dikkatinin Sevgi banyo yaparken kapanmayan banyo kapısına doğru kaydığı görülmektedir. İstismar Sevil'in iş seyahatine gittiği bir günde yaşanmaktadır. Erdem'in Sevgi'yi istismar ettiği Sevgi'nin banyoya gidip kusmasından, felçli büyükannenin açık banyo kapısına bakmasından anlaşılmaktadır (41.00', 41.50'). Sevgi istismar sonucunda ağlama krizi geçirerek titremektedir. İçine kapanık ve mutsuz olan Sevgi uyku problemi yaşamaktadır (43.27', 49.40'). Kimseden yardım isteyemeyen Sevgi babasına karşı yoğun öfke duymaktadır. Babasına su doldururken kalemi babasının eline batırıp ona zarar verdiğini hayal etmektedir (50.46'). Babasıyla baş başa kalmamak için çabalamaktadır (49.40', 55.37'). İstismar sonrası Sevgi'nin hafta sonu okula gittiği sahnede dikkat dağınıklığı yaşadığı gözlenmektedir (43.18'). İstismarın açığa çıkmasını istemeyen Erdem Edip'e aldığı tahtadan at gibi Sevgi'ye de müzik seti hediye etmiştir ancak Sevgi de Edip gibi babasının verdiği hediyeyi kullanmamıştır (46.00'). Sevgi babası öldükten sonra da onun sesini duymakta ve istismar sonucu yaşadığı duyguları tekrar hissetmektedir (1.15.40', 1.20.21'). Babasına öfke duyduğu kadar kendisine karşı da öfke duyan Sevgi saçlarını kesmektedir (1.16.01'). Yukarıdaki bilgiler dikkate alındığında Sevgi karakterinin yoğun öfke duyduğu hatta bu öfkeyi kendine yönelttiği, uyku problemleri yaşadığı, iletişim sorunlarının olduğu ve içine kapandığı ifade edilebilir.

Filmin ilerleyen sahnelerinde Sevil Sevgi'deki değişimi fark etmiş ve bazı olayları sorgulamaya başlamıştır (48.14', 52.30'). Sevil, istismara şahit olduğunda ise bu duruma sessiz kalmıştır (56.00'). Ensestin, toplum tarafından ayıplanması ve genellikle yakın akrabalar tarafından gerçekleştirildiği için gizli tutulmaya çalışılması yapılan çalışmalarla gözler önüne serilmektedir. Ensest mağduru ve faili dışında olayın dışında kalan veya kalmak isteyen sessiz tanıklar, yaşanan olaylara karşı ses çıkarmayıp ailenin düzenini bozmak istememektedirler. Bu bireyler menfaatleri doğrultusunda durumu göz ardı edebilmektedirler. Ensest, ailenin bir ayıbı olarak görülmekte ve "Aile içinde olan, aile içinde kalır" mantığıyla toplum tarafından eleştiriye ve baskıya maruz kalmamak adına gizli tutulmaktadır (Soner ve Aykut 2017). Filmde ise bu gerçeklik Sevgi'nin kendini ayıplaması, ailesinin bu durumu öğreneceği ve kendisini eleştireceği korkusu ile dışarı yansımamaktadır.

Sevgi içinde bulunduğu durumdan dolayı çok rahatsızdır ve bu durumu birilerine anlatma ihtiyacı hissetmektedir. Sevgi yaşadığı durumu daha fazla gizleyemez ve büyükannesine kitap okurken gözyaşları içerisinde anlatır. Sevgi içindeki suçluluk, öfke, çaresizlik ve kızgınlık duygularını açığa çıkarmıştır. Ancak büyükanne her şeye şahit olmasına rağmen felçli olduğu için tepki verememektedir (1.01.31'). Sevil ise kapının girişinde gizlice bu anlara şahit olmaktadır (1.04.22'). Sevil bu yaşananları fark etmesiyle yoğun öfke, üzüntü ve suçluluk hissetmektedir (58.39', 1.00.44'). Sevil Erdem'e araba ile çarparak öldürmüştür ancak bunu kimse bilmemektedir (1.24.51'). Sevil'in Erdem'e olan öfkesi cenaze günü de belli olmaktadır (1.00.21', 1.06.40'). Sevil

ve Sevgi Erdem'in ölümünden sonra yüzleşmektedir. Sevil pişmanlığını ve müdahale edememesini ifade ederken Sevgi ise çaresizliğini ve üzüntüsünü paylaşmıştır (1.07.23'). Sevgi yaşadığı durumu Edip'in öğrenmesini istememektedir (1.09.41'). Anneler ensest olayının dinamiklerinde büyük bir öneme sahiptir. Ancak çocuk istismarlarında anneler de kurbandır. Anneler çocuklarının içinde bulunduğu istismar durumundan kurtulmasına yardımcı olmak isterken aynı zamanda çocuklarını koruyamamanın verdiği pişmanlığı ve öfkeyi yaşamaktadır. Birçok anne eşinin çocuklarını istismar edebileceğini düşünmemektedir. Ensesti fark ettiğinde ise istismarcıya karşı öldürücü bir öfke hissederek intikam almak istemektedir (Kemerli 2000, Yiğit 2005).

Filmin bu kısmında (1.07.23') anne ve kız arasında geçen yüzleşme sahnesinde, Sevil'in olayları yeterince göremediğini ve fark edemediğini itiraf ettiği an, duygusal olarak yoğun bir dönüm noktası olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu yüzleşme sırasında, Sevgi'nin yaşadığı acizlik, çaresizlik ve güçsüzlük duyguları ön plana çıkmaktadır. Sevgi, çevresindekiler tarafından yanlış anlaşılmaktan ve duygularının yanlış yorumlanmasından korkmaktadır. Bu durum, onun bu ağır duygusal yükü başa çıkmasını zorlaştırmakta ve annesine karşı kendini ifade etme konusunda çaresiz hissetmesine neden olmaktadır. Ensest mağduru çocukların yaşadıkları istismar durumu ortaya çıktıktan sonra suçluluk ve pişmanlık duyguları, ebeveynlerinden uzaklaşma ve onları kaybetme korkusu yaşadığı görülmektedir. Ayrıca ailelerinin huzurunu ve refahını olumsuz etkileyeceği düşüncesi temelinde duygusal ve davranışsal bozukluklar yaşadıkları da bildirilmiştir (Nasıroğlu 2014). Bu mağduriyetin farkında olan çocuklar, zarar görmeleri ve zarar göreceklerine dair olasılığın yüksek olması ve özel alanlarının ihlal edildiğini fark etmelerine rağmen durumu değiştirememelerinden dolayı aciz, çaresiz ve güçsüz hissetmektedirler. Çocuk yaşadığı istismar hareketine dur diyebilecek olur ise ona inanılmayacağını düşünmesi ve istismarcı tarafından tehditler içeren pek çok engelle karşılaştığı durumlarda yaşadığı güçsüzlük ve çaresizlik hisleri daha da artabilmektedir. Çocuğun damgalanması ise istismarcının çocuğu çaresiz ve suçlu hissettirecek şekilde manipülatif söylemlerine maruz bırakması sonucu oluşmaktadır. Bu durum ayrıca, çevreden gelen olumsuz söylemler ve tutumların çocuğun istismardan sorumlu olduğu algısını pekiştirmesiyle de sonuçlanabilmektedir. (Finkelhor ve Browne 1985, Freeman ve Morris 2001).

Tartışma

Filmler, psikolojik rahatsızlıkların veya güncel tartışmalara konu olan meselelerin anlaşılmasında ve somutlaştırılmasında önemli bir araç olarak kabul edilmektedir (Morsünbül 2015). Diğer bir açıdan filmler, psikolojideki kuramsal yaklaşımlar ve kavramsal çerçevelerin daha iyi anlaşılmasını sağlayabilecek zengin örnek olaylar sunabilme kapasitesine sahiptir (Hankir ve ark. 2015). Psikoloji ve psikolojik danışma alanyazını incelendiğinde çeşitli kavramların örneklendirilerek somutlaştırıldığı birçok film analizi karşımıza çıkmaktadır (Şenol ve Fışiloğlu 2007, Türküler ve Gençöz 2010, Tümlü ve ark. 2014, Morsünbül 2015, Boyacı ve İlhan 2016, Çalgıcı 2016, Derin ve Voltan Acar 2016, Burcu 2023). Yapılan film analizleri temel alınarak bu çalışmada da çocuklara yönelik ensest/çocuk cinsel istismarı kavramlarının film analizi yöntemiyle incelenip somutlaştırılması ve örneklerle desteklenmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda, çocuklara yönelik ensest/çocuk cinsel istismarı kavramları açıklanmış ardından bu kavramların belirtileri dikkate alınarak örnek teşkil eden sahneler analiz edilerek örneklendirilmeye çalışılmıştır. Filmde ensest olgusuna mağduru ve ailenin gözünden bakılarak aile ve çocuk üzerindeki etkilerini ele alan kavramlar incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda Atlı Karınca isimli filmde geçen birçok sahnenin ensesti oluşturan temel kavramlar ile ilişkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Filmde, ensest olgusunu derinlemesine inceleyen ve bu durumun aile ve çocuk üzerindeki etkilerini yansıtan sahneler yer verilmiştir.

Atlı Karınca filminde de görüldüğü gibi ensest en genel tanımıyla aralarında kan bağı bulunan veya bulunmayan, evlenmeleri yasak olan akrabalar ile öz veya üvey ayırımına gitmeden ebeveynlik bağı bulunanlar arasında geçen cinsel olarak her türlü yakınlaşmayı içeren eylemler olarak tanımlanmaktadır (Bozbeyoğlu ve ark. 2010, Şahin ve ark. 2012, O'Carroll ve Arthur 2017, Cambridge Dictionary 2023). Yapılan araştırmalar sonucunda baba ve kız ensestinin yaşandığı ailelerde evde başka bir kardeş var ise ensest durumunun yaşça büyük çocuktan küçük çocuğa doğru seyrettiği ifade edilmektedir. Ensest ilişkisinde cinsel istismar kurbanları genellikle kız çocuklarıdır. Ensest tipleri arasında en sık rastlanılanı olarak öz baba- kız ensesti bilinmektedir. Bununla birlikte aile içerisinde erkek çocuklarının da cinsel istismar mağduru oldukları görülmektedir (Polat 2006, Bozbeyoğlu 2009). Filmde ise baba-oğul (Williams 1988) ve baba-kız (Siegel 2019, Putri ve ark. 2020, Middleton 2022) ensestinin somut bir şekilde örneklendirildiği sahnelerin olduğu görülmüştür.

Toplumun temel taşı olan aile, bireyin psikososyal yaşamını etkileyerek büyümesinde ve gelişmesinde önemli bir yere sahiptir. Aile, kültürel değerlerin korunduğu ve aktarıldığı ilk sosyal çevredir. Sağlıklı bir aile ortamında birey uyumlu ilişkiler içerisinde sevgi ve anlayışla olgunlaşarak kişiliği şekillenir. Birey aile üyeleri tarafından sevildikçe güven duygusu gelişir, destek gördükçe özsaygısı artar (Yörükoğlu 2000, Güçlü 2016,

Temurturkan 2016). Bu bilgiler doğrultusunda Erdem, Sevil, Edip, Sevgi ve daha sonrasında aileye katılan büyükannenin oluşturduğu çekirdek aile incelendiğinde eğitim seviyesi yüksek ebeveynlerden oluşan, sağlıklı iletişimin kurulduğu, uyumlu ilişkilerin geliştiği ve aile üyelerinin sorumluluk sahibi olduğu sağlıklı bir aile izlenimi vermektedir. Ancak bu izlenimin aksine filmin genelinde cinsel istismar türlerinin en ağırlı olan ensest olgusu yaşanmaktadır. Cinsel istismar ve ensest vakaların işlendiği çalışmalar incelendiğinde cinsel istismar vakalarının sık görüldüğü ailelerin genelde tek ebeveynli ailelerden oluştuğu (Tardif ve ark. 2005) ve bu ailelerden çıkan failin çoğunlukla düşük eğitim ve sosyoekonomik düzeye sahip olduğu ifade edilmiştir (Erkoç 2023). Ensest vakaların sosyoekonomik düzeyi düşük ailelerde daha çok karşılaştığı belirtilse de ensest olgusunun her sosyoekonomik düzeydeki ailelerde görülebileceği rapor edilmektedir (Yılmaz ve ark. 2016). Literatürdeki bilgiler doğrultusunda cinsel istismarın ve ensestin risk faktörleri arasında düşük sosyoekonomik ve eğitim seviyesinin yer alması beklenirken bu durumun aksine filmde yüksek sosyoekonomik ve eğitim seviyesine sahip bir aile işlenerek istismarın belli faktörlerle kısıtlandırılmaması gerektiğinin altının çizildiği düşünülmektedir.

Türk toplumunun en temelinde yer edinen bazı gelenek ve görenek algıları çocuğa yönelik ihmal ve istismarı kolaylaştırmaktadır. Özellikle toplum içerisinde ataerkil bir yapının varlığını devam ettirmesi, aile içerisinde değersizleştirilen ve söz hakkı olmayan kız çocuklarının varlığı, ekonomik problemler, çocuk sayısındaki fazlalık, eğitimsizlik, erken yaşta evlendirilen kız çocukları, bitmek bilmeyen eğitim içerisindeki erkek ve kız ayrımcılığının devam etmesi, “Dayak cennetten çıkmadır, kızını dövmeyen dizini döver” ve “eti senin kemiği benim” gibi kalıplaşmış sözler Türkiye’de çocuğa yönelik istismarın kolaylaşmasına zemin hazırlamaktadır. Bu düşünceler ve değer yargılarının toplum tarafından kalıplaştırılmış olduğunu söylemek mümkündür. “Aile içinde olan aile içinde kalır” mantığından hareketle yaşanan ensest durumu ailenin ayıbı olarak görülmekte ve toplum tarafından eleştirilene, baskılara ve ayıplanmalara maruz kalmamak için sessiz ve tepkisiz kalınmaktadır. Örneğin öz babası tarafından ensest ilişkiye zorlanan ve maruz bırakılan bir kız evladını, annesi korumak isteyip, komşularına ve çevresindeki insanlara yaşanan bu durumu duyurmamak için gizli tutabilmektedir (Yiğit 2005, Yüksel ve Yüksel 2014, Soner ve Aykut 2017). Ancak Sevgi babasından gördüğü istismarın duyulmasını istemekte fakat bu durumu konuşamayan ve felçli olan büyükannesine anlatmaktadır. Sevgi bir yandan ensestin duyulmasını istemekte diğer yandan ise yardım alamayacağı büyükannesine anlatmaktadır. Bu da Sevgi’nin nasıl bir çelişki içerisinde kaldığını ve çözüm üretmediğini gözler önüne sermektedir. Atlı Karınca filmi, toplumun namus anlayışının ve aile bütünlüğünün korunmasından yana olan tutumunun aile üzerinde yarattığı baskının ensest karşısındaki tepkisizliğe olan etkisini büyükannenin tepkisizliği olarak gözler önüne sermektedir. Yaşanılan istismar olayları incelendiğinde ensest mağduru çocuklar saldırıyı bir başkasına bildirmesi durumunda ailesinin düzenini bozmaktan çekindiği görülmektedir. Toplum içerisinde evlilikte ne türden şiddet yaşanırsa yaşansın devam ettirilmesi yönündeki toplumsal algı ve baskı ensestin açığa çıkmasına rağmen müdahale edilmemesine neden olmaktadır (Bozbeyoğlu ve ark. 2010).

Ensest mağduru çocuklarda okula yabancılaşma, akademik başarıda düşme, temel güvensizlik problemi, uyku problemleri, çevreyle olan iletişimde bozukluklar, dissosiyatif bozukluklar ve intihara meyilli olma gibi olumsuzluklarla karşılaşmaktadır (Soner ve Aykut 2017). Düşük benlik algısı geliştiren ensest mağduru çocuklar duygusal ve davranışsal değişiklikler yaşayabilmektedir. Korku ve üzüntüden kaynaklı olarak düşmanlık, kırgınlık ve öfke hisleri beslemektedir. Baba-oğul ensestinde oğul babaya karşı yoğun olumsuz duygular beslemekte ve öldürme arzusu ile yaşamaktadır. Ancak hiçbir ailede oğul anneyi koruyucu olamadığı için suçlamamaktadır. Ensest mağduru erkek çocukların da şiddet eğilimi ve madde bağımlılığı gibi dışavurumcu davranışsal problemlerle sıklıkla karşılaşmaktadır (Dixon ve ark. 1978, Ertur ve Yayıcı 2011). Yapılan araştırmalara göre genelde yaşça büyük çocuklarda sigara ve alkol gibi bağımlılık yapan maddelere yönelme, uygunsuz sayılabilecek cinsel davranışlarda artış veya rastgele olabilecek cinsel ilişkiler yaşama, evden uzaklaşma, suça yönelik davranışlar ve fuhşa sürüklenme gibi davranış bozuklukları görülebilmektedir (Freeman ve Morris 2001, Romano ve ark. 2001). Bu doğrultuda filmdeki sahneler analiz edildiğinde, Edip’in babasına karşı yoğun bir öfke beslediği, babası araba sürerken kazaya neden olmaya çalıştığı ve babasının aldığı atlı karıncayı kırarak bu öfkesini yansıttığı görülmektedir. Ayrıca Edip’in iletişim kurmaktan kaçındığı, eve geldiğinde babasından korktuğu ve filmin sonunda zararlı madde kullandığı da gözlemlenmektedir. Bu sahneler, araştırma sonuçlarının somut örnekleri olarak sunulmuştur.

Ensestle ilgili yapılan çalışmalar ele alındığında annenin çalışıyor olmasından dolayı eve geç saatlerde gelmesi, çocukları yalnız bırakması ve çocuklarda aniden gelişen fiziksel ve davranışsal değişimler ensest için risk faktörleri içerisinde yer almaktadır. Ayrıca ailenin geçmişinde daha önceden ensest ilişkisinin varlığı da enseste yol açan nedenler arasında gösterilmektedir (Karan 2001, Polat 2006, Ovayolu ve ark. 2007, Gürhan 2015, Erkoç 2023). Sevgi karakterinin içinde bulunduğu durum göz önüne alındığında annenin çalışıyor olması ve eve geç gelmesi Sevgi’yi bu risk faktörleri ile karşı karşıya bıraktığı ve bilimsel verilerle filmin vermek istediği mesajın

örtüştüğü düşünülmektedir. Her çocuk gibi sevgi ve şefkat dolu bir ailede büyümeye hakları olan Edip ve Sevgi'nin görünürde sorunsuz fakat işin gerisinde güvensiz ve belirsizliklerle dolu bir aile ortamında yaşamlarını sürdürdükleri görülmektedir. Filmde istismarın, en güvende hissedilmesi gereken ortamda baba tarafından yapılmasının çocuklar üzerinde bıraktığı derin izlere tanıklık edilmektedir.

Çocuklara yönelik ensest/çocuk cinsel istismarı kavramlarını "Atlı Karınca" filmi temel alarak incelemeyi amaçlayan bu araştırma doküman analizine dayanmaktadır. Çalışmada ele alınan veriler ve elde edilen bulgular "Atlı Karınca" filmi ile sınırlı kalmaktadır. Çalışma içerisinde geçen ensest, çocuğun kötüye kullanımı, çocuk ihmal ve istismar kavramlarının alanyazınıyla sınırlıdır. Bu çalışmadan elde edilen sonuçlar karşılaştırılırken veya genellenirken belirlenen bu sınırlılıklara dikkat edilmesi önerilir. Yapılan bu çalışmanın sonucunda elde edilen veriler ve sınırlılıklardan yola çıkarak bazı önerilerde bulunulabilir. Atlı Karınca filminin incelendiği bu çalışmada cinsel istismar ve ensest temelinde sınırlı sayıda kavramlar ele alınmıştır. Sonraki çalışmalarda çocuk ihmal ve istismarını oluşturan diğer kavramları içerisinde barındıran filmler analiz edilerek literatüre katkı sağlanabilir. Böylelikle toplum olarak konuşmakta zorlandığımız çocuk ihmal ve istismarı gibi konuların somutlaştırılarak eğitim öğretim hayatında kullanılmasına yardımcı olunabilir. Ensest vakaları gizli kaldıkça toplumda çözümlenmesi güç bir döngü haline gelecektir. Bu döngü devam ettikçe geleceğin yetişkinlerini oluşturan çocuklar fiziksel, psikosozyal ve cinsel olarak hasar almaya devam edeceklerdir. Bu sebeple toplumun en temel yapısı olan aileden başlayarak her bir bireyin çocuk ihmal ve istismarı konusunda bilgilendirilmesi ve farkındalık kazandırılması büyük önem arz etmektedir. Ayrıca başta çocuklar olmak üzere ailelere gereken sosyal desteklerin sağlanmasına ve ensestin önlenmesi için gerekli çalışmaların yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Bundan sonraki çalışmalarda kitap, film veya daha farklı materyaller kullanılarak alanyazındaki bilgi birikimi genişletilerek çeşitlendirilebilir. Yapılan bu çalışma doküman analizine dayalı bir araştırmadır. Sonradan yapılacak olan çalışmalarda araştırmacıların cinsel istismar, ensest, çocuk ihmal ve istismarı gibi kavramları psikolojik danışma ve psikoloji alanyazınına farklı bakış açısı ile açıklayabilmeleri için doküman analizinden farklı olarak durum çalışmasına benzer şekilde nitel, anket veya nicel desenleri içerisinde barındıran çalışmaların yapılmasında yarar bulunabilir.

Sonuç

Ensest, çocuğun gelişimsel ve duygusal bütünlüğünü derinden sarsan, en yaygın istismar türlerinden biri olarak kabul edilmektedir (İbiloğlu ve ark. 2018). Bu tür bir istismar, çocuğun ruhsal sağlığı üzerinde kalıcı hasarlara yol açabilirken, aynı zamanda aile dinamiklerine de ciddi biçimde zarar vermektedir. Bu durum, hem çocuğun kendine olan güvenini zedelemekte hem de aile içindeki güven ve bağlılık duygularını kalıcı olarak zayıflatabilmektedir. Bu bağlamda, araştırmada çocuklara yönelik ensest/çocuk cinsel istismarı kavramları "Atlı Karınca" filmi üzerinden incelenmiştir.

Cinsel istismar ve ensest alanyazını temelinde Erdem, Sevil, Edip ve Sevgi'nin yaşadıkları göz önüne alındığında Atlı Karınca filmindeki sahnelerin ensest kavramının bulgularını ve sonuçlarını ortaya koyduğu sonucuna ulaşılmıştır (Polat 2006, Owayolu ve ark. 2007, UNICEF 2016, Taş 2017, WHO 2022). Filmde yer alan sahnelerin ensest olgusunu ayrıntılı bir şekilde ele aldığı görülmektedir. Bu sahneler, söz konusu durumun hem aile yapısı hem de çocuk üzerinde yarattığı derin etkileri güçlü bir şekilde yansıtmaktadır. Çocuklara yönelik ensest/çocuk cinsel istismarı kavramlarına ilişkin belirtilerin ve davranış kalıplarının örneklendirildiği bu çalışmanın alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu kapsamlı analiz ve örnekleme, özellikle üniversitelerde, ensest olgusuyla ilgili derslerde somut bir örnek olarak kullanılabilir, konunun daha derinlemesine anlaşılmasına ve öğrencilerin bu hassas konuyu daha iyi kavramalarına yardımcı olacaktır.

Kaynaklar

- Akdoğan H (2005) Çocuğun cinsel istismarı ve Türkiye'de çocuk cinsel istismarını önlemeye yönelik çalışmalar. Polis Bilimleri Dergisi, 7:1-16.
- Akduman GG, Ruban C, Akduman B, Korkusuz İ (2005) Çocuk ve cinsel istismar. Adli Psikiyatri Dergisi, 3:9-14.
- Aktu Y (2018) Pozitif psikoloji yaklaşımının temel kavramları açısından Hayat Güzeldir filminin değerlendirilmesi. In Eğitim Bilimleri Alanında Yenilikçi Yaklaşımlar. (Eds Y Karagöz Yeke, T Yazıcı, O Hayırlı):117-134. Ankara, Gece Akademi.
- Aktu Y, Dilekmen M (2019) Çocuk istismarının temel kavramları açısından "ŞŞŞ! Kızlar Çılgık Atmaz" filminin değerlendirilmesi. 21. Uluslararası Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi, 24-27 Ekim 2019 Antalya, Türkiye. Kongre Tam Metin Kitabı sayfa:56.
- Alanka D (2024) Nitel bir araştırma yöntemi olarak içerik analizi: Teorik bir çerçeve. Kronotop İletişim Dergisi, 1:64-84.
- Alpaslan AH (2014) Çocukluk döneminde cinsel istismar. Kocatepe Tıp Dergisi, 15:194-201.

- Atasoy AD (2013) Sinema ve televizyonda görsel haz ve sinemasal çözümlenmeler. *Turkish Online Journal of Design Art and Communication*, 3:18-25.
- Ayral F (2010) Çocukların Cinsel İstismarı Suçu ve Bu Suçla Mücadele. İstanbul, Yalın Yayıncılık.
- Bağlı M (2003) Türk modernleşmesi bağlamında hukuk ve yargılama: Çocuk yargılaması. II. Ulusal Çocuk ve Suç Sempozyumu Bildiriler, 10-13 Nisan 2002 Ankara, Türkiye’de Çocuklara yeniden Özgürlük Vakfı.
- Berk RA (2009) Multimedia teaching with video clips: TV, movies, Youtube, and Mtvu in the college classroom. *International Journal of Technology in Teaching and Learning*, 5:1-21.
- Bowen GA (2009) Document analysis as a qualitative research method. *Qual Res J*, 9:27-40.
- Boyacı M, İlhan T (2016) Bilişsel davranışçı terapi yaklaşımının film analizi yöntemiyle incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12:734-746.
- Bozbeyoğlu AÇ, Koyuncu E, Kardam F, Sungur A (2010) Ailenin karanlık yüzü: Türkiye’de ensest. *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*, 13:1-37.
- Bozbeyoğlu AÇ, Koyuncu E, Sezgin AU, Kardam F, Sungur A (2009) Türkiye’de Ensest Sorununu Anlamak. Nüfusbilim Derneği ve Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu Özet Raporu. Ankara, Nüfusbilim Derneği.
- Bulut S (2007) Çocuk cinsel istismarı hakkında bir derleme. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3:139-156.
- Bulut Şahin D (2020) Üniversite öğrencileri arasında çocukluk çağı cinsel istismar sıklığı, cinsel istismar bildirim sıklığı ve bildirim ile ilişkili faktörler (Uzmanlık tezi). Trabzon, Karadeniz Teknik Üniversitesi.
- Burcu T (2023) Çocuk istismarı ve ihmali perspektifinden Kefernahum filminin analizi. *The Journal of Academic Social Science*, 11:114-122.
- Büyükoztürk Ş, Çakmak EK, Akgün ÖE, Karadeniz Ş, Demirel F (2017) Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara, Pegem Akademi.
- Cambridge Dictionary (2023) Cambridge Advanced Learner’s Dictionary & Thesaurus. Cambridge, Cambridge University Press.
- Çalgıcı PK (2016) Çevre psikolojisi kavramlarıyla bir filmin analizi: THX 1138. *METU Journal of the Faculty of Architecture*, 30:63-80.
- Çöpöğlü M (2018) Türkiye’de çocuk işçiliği. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14:357-398.
- Davies EA, Jones AC (2013) Risk factors in child sexual abuse. *J Forensic Leg Med*, 20:146-150.
- Derin S, Voltan Acar N (2016) Analitik terapi bağlamında film analizi: Tehlikeli ilişki. *Journal of International Social Research*, 9:449-460.
- Dixon KN, Arnold LE, Calestro K (1978) Father-son incest: Underreported psychiatric problem? *Am J Psychiatry*, 135:835-838.
- Dokgöz H, Kar H (2017) Çocukta cinsel istismar. *Türkiye Klinikleri J Child Psychiatry-Special Topics*, 3:169-174.
- Easton SD, Kong J, Gregas MC, Shen C, Shafer K (2019) Child sexual abuse and depression in late life for men: A population-based, longitudinal analysis. *J Gerontol B*, 74:842-852.
- Ekşi A (1999) Ben Hasta Değilim: Çocuk Sağlığı ve Hastalıklarının Psikososyal Yönü. İstanbul, Nobel Tıp Kitabevleri.
- Elliot AJ, Peterson LW (1993) Maternal sexual abuse of male children. When to suspect and how to uncover it. *Postgrad Med*, 94:169-172.
- Erkoç B (2023) Çocuk cinsel istismarı ve ensest olgusuna bakış. In *Çocuklarda İhmal ve İstismar* (Ed E Tüccar):155-195. İstanbul, Efe Akademi.
- Ertur E, Yayıcı N (2011) Erkek mağdur açısından ensest. *Adli Tıp Dergisi*, 25:199-214.
- Finkelhor D (1994) The international epidemiology of child sexual abuse. *Child Abuse Neglect*, 18:409-417.
- Finkelhor D, Browne A (1985) The traumatic impact of child sexual abuse: A conceptualization. *Am J Orthopsychiatry*, 55:530-541.
- Finkelhor D, Shattuck A, Turner HA, Hamby SL (2014) The lifetime prevalence of child sexual abuse and sexual assault assessed in late adolescence. *J Adolesc Health*, 55:329-333.
- Forster NS (2006) The analysis of company documentation. In *Documentary Research Vol 4*. (Ed J Scott):83-106. London, Sage.
- Freeman KA, Morris TL (2001) A review of conceptual models explaining the effects of child sexual abuse. *Aggress Violent Behav*, 6:357-373.
- Gezen M (2023) Birleşmiş milletler çocuk hakları bildirgesi nazarında ihmal kavramının Capharnaüm filmindeki Zain karakteri üzerinden incelenmesi. *İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15:203-225.
- Groff MG (1987) Characteristics of incest offenders’ wives. *J Gender Res*, 23:91-6.
- Güçlü S (2016) Aileye İlişkin Kuramsal Yaklaşımlar. *Değişen Toplumda Değişen Aile*, 2. Baskı. (Ed N Adak):65-90. Ankara, Siyasal Kitabevi Yayınları.
- Gültekin G, Ruban C, Akduman B, Korkusuz İ (2006) Çocuk ve cinsel istismar. *Adli Psikiyatri Dergisi*, 3:9-14.
- Güneş-Aslan G (2020) Çocuğa yönelik cinsel istismarın açığa vurulma süreci hakkında bir derleme. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 31:1886-1912.
- Gürhan N (2015) Her Yönüyle Çocuk İstismar ve İhmali (Sağlık-Yasa-Eğitim ve Aile Boyutu). Ankara, Nobel Tıp Kitabevi.

- Hankir A, Holloway D, Agius M, Zaman R (2015) Beyond a beautiful mind: Film as an educational and therapeutic tool. *Eur Psychiatry*, 30:1901-1912.
- Hoşoğlu R (2009) Engelli öğrencilerin ihmal ve istismar düzeyleri (Uzmanlık Tezi). Samsun, Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- İbiloğlu AO, Atlı A, Oto R, Özkan M (2018) Çocukluk çağı cinsel istismar ve ensest olgularına çok yönlü bakış. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 10:84-98.
- İşeri E (2008) Cinsel İstismar. Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi Temel Kitabı (Eds FÇ Çetin, B Pehlivan Türk, F Ünal, R Uslu, E İşeri, T Türkbay, A Coşkun et al.):470-477. Ankara, Hekimler Yayın Birliği.
- James A (2001) Yeni çocuk sosyolojisinde sorunlar, bakış açıları ve uygulamalar. Dünyada ve Türkiye'de değişen çocukluk. III. Ulusal Çocuk Kültürü Kongresi Bildirileri (Ed B. Onur):16-36. 16-18 Ekim 2000, Ankara.
- Johnson CF (2008) Abuse and neglect of children. In: Nelson Textbook of Pediatrics, 18th ed. (Ed RE Behrman):178-182. Philadelphia, PA, Saunders.
- Kağmıcı DY (2015) Psikolojik danışman eğitiminde cinsel yönelim olgusunun irdelenmesi: Benim Çocuğum filmi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5:83-95.
- Kara B, Biçer Ü, Gökalp A (2004) Çocuk istismarı. *Çocuk Hastalıkları ve Sağlığı Dergisi*, 47:140-151.
- Karadoğan UC (2019) "Çocuk ve çocukluk" kavramının tarihsel süreçte değerlendirilmesi. *Çocuk ve Medeniyet*, 4:195-226.
- Karan A (2001) Acil Tıp El Kitabı. Ankara, Güneş Kitapevi.
- Karasar N (2005) Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara, Nobel Yayın Dağıtım.
- Kardam F, Bademci E (2013) Mothers in cases of incest in Turkey: Views and experiences of professionals. *J Fam Violence*, 28:253-263.
- Kemerli N (2000) Çocuklara yönelik cinsel taciz: Erk tüccarları. *Kadınlar Dünyası*, 7:5-7.
- Koch G, Dollarhide CT (2000) Using a popular film in counselor education: Good will hunting as a teaching tool. *Counselor Education and Supervision*, 39:03-210.
- Lum JA, Powell M, Timms L, Snow P (2015) A meta-analysis of cross sectional studies investigating language in maltreated children. *J Speech Lang Hear Res*, 58:961-976.
- Lundahl BD, Nimer J, Parsons B (2006) Preventing child abuse: A meta-analysis of parent training programs. *Res Soc Work Pract*, 16:251-262.
- Martin EK, Silverstone PH (2013) How much child sexual abuse is "below the surface," and can we help adults identify it early. *Front Psychiatry*, 4:58.
- McElvaney R, Greene S, Hogan D (2014) To Tell or not to Tell? Factors influencing Young people's informal disclosures of child sexual abuse. *J Interpers Violence*, 29:928-947.
- Mert E, Arslantaş H (2022) "Deli ve Dâhi" filminin psikiyatrinin tarihi ve psikiyatrik tedaviler çerçevesinde değerlendirilmesi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 14:299-307.
- Middleton W (2022) Beyond Death: Enduring Incest: The Fusion of Father with Daughter, 2nd ed. London, Routledge.
- Morsünbül Ü (2015) Bal, Süt ve Yumurta filmlerinin Erikson'un psikososyal gelişim kuramı açısından analizi. *İlköğretim Online*, 14:181-187.
- Nasıroğlu S (2014) Çocuk istismarında rehabilitasyon ve tedavi merkezleri. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 6:67-78.
- O'Carroll T, Arthur P (2017) Wolf: Incest avoidance and the incest taboos, two aspects of human nature. *Sex Cult*, 21:323-329.
- Ovayolu N, Uçan Ö, Serindağ S (2007) Çocuklarda cinsel istismar ve etkileri. *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 2:13-22.
- Öktem D (2012) Türkiye'de Çocuk Adalet Sisteminin Yönetimi. Ankara, İHOP Uluslararası Çocuk Merkezi Yayınları.
- Öztürk M, Demirdağ AG (2013) The ones who restored his honor with blood: A sociological research on the prisoners convicted of honor issue in Mardin jail house. *J Soc Policy*, 7:117-135.
- Paavilainen E, Tarkka MT (2003) Definition and identification of child abuse by finnish public health nurses. *Public Health Nurs*, 20:49-55.
- Pérez-Fuentes G, Olfson M, Villegas L, Morcillo C, Wang S, Blanco C (2013) Prevalence and correlates of child sexual abuse: A national study. *Compr Psychiatry*, 54:16-27.
- Polat O (2006) Aile İçi Cinsel Tecavüz Ensest. İstanbul, Nokta Kitap.
- Putri PR, Prasetyo AW, Lendang J (2020) Description of the factors related to incest: The characteristics of the person—a case study of a father relating sexually with his daughter. *Eur J Public Health*, 3:34-43.
- Romano E, De Luca RV (2001) Male sexual abuse: A review of effects, abuse characteristics, and links with later psychological functioning. *Aggress Violent Behav*, 6:55-78.
- Siegel EV (2019) Father-Daughter Incest. London, Routledge.
- Soner S, Aykut S (2017) Dissosiyatif kimlik bozukluğu temelinde sosyal bir sorun: Ensest ve sosyal hizmet. *Türkiye Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1:129-141.
- Stoltenborgh M, Van Ijzendoorn MH, Euser EM, Bakermans-Kranenburg MJ (2011) A global perspective on child sexual abuse: Meta-analysis of prevalence around the world. *Child Maltreat*, 16:79-101.
- Şahin F (2006) Çocuk İstismarının Tanımı, Epidemolojisi ve Multidisipliner Takım Yaklaşımının Önemi. Çocuk İstismarı ve İhmaline Multidisipliner Yaklaşım. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi.

- Şahin F, Taşar MA (2012) Cinsel istismar ve ensest. *Türk Pediatri Arşivi*, 47:159-164.
- Şenol-Durak E, Fıfıloğlu H (2007) Film analizi yöntemi ile Virginia Satir aile terapisi yaklaşımına bir bakış. *Türk Psikoloji Yazıları*, 10:43-62.
- Taner Y, Gökler B (2004) Çocuk istismarı ve ihmali: Psikiyatrik yönleri. *Acta Medica*, 35:82-86.
- Tardif M, Auclair N, Carpentier J (2005) Sexual abuse perpetrated by adult and juvenile females: An ultimate attempt to resolve a conflict associated with maternal identity. *Child Abuse Neglect*, 29:153-167.
- Taş A (2017) Hacettepe üniversitesi öğrencilerinin çocuk ihmal ve istismarı hakkındaki bilgi düzeylerinin incelenmesi (Uzmanlık tezi). Ankara, Hacettepe Üniversitesi.
- Temurturk M (2016) Aile Birliğinin Bozulması: Boşanma ve Yeniden Evlenme. In *Değişen Toplumda Değişen Aile*, 2. baskı. (Ed N Adak):201-219. Ankara, Siyasal Kitabevi Yayınları.
- Topçu S (2009) Cinsel İstismar. Ankara, Phoenix.
- Turhan E, Sangün Ö, İnandı T (2006) Birinci basamakta çocuk istismarı ve önlenmesi. *STED*, 15:153- 157.
- Tümlü GÜ, Acar Voltan N (2014) İssız Adam filminin gerçeklik terapisine dayalı incelenmesi. *İnsan & İnsan*, 2:62-73.
- Türküler Aka B, Gençöz F (2010) Sinematerapinin mükemmeliyetçilik ve mükemmeliyetçilikle ilgili şemalar üzerindeki etkisi. *Türk Psikoloji Dergisi*, 25:69-77.
- UNICEF (2004) Çocuk Haklarına Dair Sözleşme. New York, UNICEF:
- UNICEF (2016) Çocuklara Kötü Muamelenin Önlenmesi. Ankara, Dünya Sağlık Örgütü.
- Uzun Çiçek A, Demirci B, Mercan Işık C (2021). Aile içi cinsel istismar (ensest) ve ensest olgularının psikiyatrik açıdan değerlendirilmesi. *Türkiye Klinikleri Forensic Medicine-Special Topics*, 7:10-19.
- Van der Kolk BA (2017) Developmental trauma disorder: Toward a rational diagnosis for children with complex trauma histories. *Psychiatr Ann*, 35:401-408.
- WHO (2022) Preventing Child Maltreatment: A Guide To Taking Action And Generating Evidence. Geneva, World Health Organisation.
- Williams M (1988) Father-son incest: A review and analysis of reported incidents. *Clin Soc Work J*, 16:165-179.
- Yam FC (2021) Uyumsuz hayal kurma kavramının film analizi yöntemiyle incelenmesi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 13(Suppl 1):27-39.
- Yıldırım A, Şimşek H (2016) Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, 10. baskı. Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz A (2009) Çocuk istismarı ve ihmali: Risk faktörleri ve çocukların psiko-sosyal gelişimi üzerindeki etkileri. *Civil Academy Sosyal Bilimler Dergisi*, 7:63-79.
- Yılmaz R, Eryılmaz A (2016) Bülent Ecevit Üniversitesi Hastanesinde değerlendirilen ensest olgularının sosyodemografik özellikleri. *Adli Tıp Bülteni*, 21:167-171.
- Yiğit R (2005) Çocukların cinsel istismarı ve ensest. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 8:90-100.
- Yörükoğlu A (2000) Gençlik Çağı, Ruh Sağlığı ve Sorunları, 11. baskı. İstanbul, Özgür Yayınları.
- Yüksel H, Yüksel M (2014) Çocuk ihmali ve istismarı bağlamında Türkiye’de çocuk gelinler gerçeği. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5:1-24.

Yazarların Katkıları: Çalışmaya önemli bir bilimsel katkı sağlandığı ve makalenin hazırlanmasında veya gözden geçirilmesinde yardımcı olunduğu tüm yazar(lar) tarafından beyan edilmiştir.

Danışman Değerlendirmesi: Dış bağımsız

Çıkar Çatışması: Çıkar çatışması bildirilmemiştir.

Finansal Destek: Bu çalışma için finansal destek alındığı beyan edilmemiştir.

Authors Contributions: The author(s) have declared that they have made a significant scientific contribution to the study and have assisted in the preparation or revision of the manuscript

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: No conflict of interest was declared.

Financial Disclosure: No financial support was declared for this study.